

Göran Hägglund: Almedalstal 2007

Talare

Göran Hägglund
Partiledare

Datum

10 juli 2007

Plats

Visby, Gotland

Högt ärade åhörare!

Det är en glädje att återigen gästa Gotland. Att återigen vara här i Visby. Här i Almedalen. [En så här vacker kväll är det] lätt att känna glädje och optimism när man strosar omkring här i gränderna innanför ringmuren. Det är också lätt att känna historiens vingslag. Och inte bara historiens. För oss som växte upp på 60-talet är det omöjligt att inte känna igen en och annan idyllisk interiör från Pippi Långstrump-filmerna! Det går verkligen också att känna ett visst mått av optimism när man läser FN:s halvtidsrapport om hur det går med Milleniemalet. Ni kommer ihåg, FN:s medlemsstater har förbundit sig att uppnå åtta mål innan 2015. Det handlar bland annat om att bekämpa sjukdomar och extrem fattigdom, att främja utbildning och kvinnors rätt till inflytande. Och det är glädjande att det går åt rätt håll. Den extrema fattigdomen minskar. Allt fler barn lär sig läsa och skriva. Kvinnors inflytande ökar. Spridningen av sjukdomar minskar. Samtidigt är det viktigt att se att mycket återstår att göra. Och de senaste åren har flera stora givarländer halkat efter när det gäller biståndsnivån. Dock inte Sverige. Vi ger en procent av BNI i bistånd. En hög siffra i jämförelse med andra länder. En siffra som vi höll fast vid under lågkonjunkturen i början av 90-talet. En siffra som vi håller fast vid i dag. Mina vänner. Det går att förändra världen! Det är möjligt att förändra världen. I varje fall något litet.

Vänner. Det är lätt att känna optimism inför framtiden här i Visby. Att känna historiens vingslag. Dock! Tiderna har inte alltid varit goda här i Visby. För 646 år sedan, år 1361, hotades Visby av brandskattning. Det var den danske kungen Valdemar Atterdag och hans här som stod utanför ringmuren. Om inte skatt betalades skulle staden brännas ner. Då var brandskattning ett inte ovanligt sätt att håva in pengar till statskassan. Ett sätt att finansiera krigiska tilltag och annat elände. Mycket vatten har runnit runt Gotland sedan dess. Och Sverige har nu en fastare förbindelse med Danmark än någonsin. Mycket har även hänt när det

gäller statens beskattning av medborgare. Valdemar Atterdags barbariska metoder används inte längre. Fastighetsskatten kan på intet sätt jämföras med brandskattningen på 1300-talet. Icke desto mindre har skatten tydligt ociviliserade drag. Den strider mot grundläggande principer om att skatt ska betalas på verkliga inkomster. Istället är det en verklig skatt på inkomster du inte har. Och om grannen säljer sitt hus och får ett bra pris, då ökar din skatt nästa år! Få skatter i Sverige har varit så hatade som fastighetsskatten. Få skatter har bokstavligt talat drivit vanligt folk från hus och hem.

För ett år sedan, just här i Visby, satt jag och nattmanglade frågan tillsammans med de andra partiledarna i Allians för Sverige. Vi kom överens. Skatten skulle bort. Vi presenterade vår överenskommelse följande morgon. Därefter gick alliansens opinionssiffror upp. Svenska folket gav sitt tydliga bifall. Kanske var det då valet avgjordes. Jag lutar mig mot en känd konsult... Detta är givetvis en stor seger för oss kristdemokrater som tog fram en praktisk modell för att avskaffa skatten. Men framförallt för alla dem som dignat under en stigande fastighetsskatt. Från början var det få politiker som höll med. Men det folkliga stödet var stort och växte med tiden. Nu försvinner skatten 1 januari 2008. 1,4 miljoner småhusägare får då sänkt boendekostnad. Samma sak gäller för hyresfastigheter och bostadsrättsfastigheter. Nu pågår en diskussion om viktiga tekniska detaljer när det gäller avskaffandet. Men det stora steget är beslutat. Bort från en orimlig och oförutsägbar skatt. Bort från skenande taxeringsvärden som gjorde att vanligt folk fick allt svårare att bo kvar i sina egna hem. Det är den stora skillnaden. Det är den viktiga skillnaden.

Vänner! Vi står idag inför flera stora utmaningar. Klimatutmaningen. Jobbutmaningen, i en global ekonomi. Välfärdsutmaningen, i ett land med en allt äldre befolkning. Idag vill jag dock säga några ord om ett specifikt område: psykiatrin. Något som varit aktuellt i veckor. I månader. I årtal. Ja, i decennier. Det som jag idag ser när jag tittar ut över Psykiatrisverige är mycket oroande. Psykiatrin brottas med betydande problem. Under en lång följd av år har psykiatrin blivit eftersatt. Rejält. Min uppgift är att på kortast möjliga tid ta igen det som förlorats under lång tid. Några iakttagelser: Samarbetet kommuner – landsting fungerar på många håll verkligen dåligt – sköra människor faller mellan stolarna och istället för att gemensamt hjälpa utsatta så gör kommuner och landsting sitt yttersta för att undvika egna kostnader. Det duger inte! Skillnaderna mellan regionerna är stora när det gäller hur utsatta människor bemöts och behandlas. Det finns en mängd olika skolor och ideologier som

ligger till grund för den psykiatriska vården runt omkring i vårt land. Det duger förstås inte att enskilda personers privata idéer tillåts prägla vården. Inom all annan hälso- och sjukvård är evidensbaserad vård det som gäller. Det vill säga att vård och behandling vilar på vetenskap och beprövad erfarenhet. Så måste det också bli inom psykiatrin! Det finns ingen överblick över vilka metoder och behandlingar som används runt omkring i vårt land. Än mindre vilka resultat som nås. Utvärderingar och jämförelser måste bli praxis också inom psykiatrin. Vi har en skriande brist på psykiatriker. Specialitetens status måste höjas och platserna på kurserna bli fler. Det brukar sägas att var tredje person som söker sig till primärvården har psykiska problem. Vi måste höja kompetensen på det psykiatriska området inom primärvården. Resurser. Ja det behövs resursförstärkningar. Men vi får se upp så att vi inte håller friska pengar i illa fungerande system. Det blir ingen hjälp av. Reformeringen av psykiatrin handlar faktiskt mer om organisation än resurser. I arbetet för att skapa en fungerande psykiatri måste alla goda krafter samverka. Jag räknar med att kommuner och landsting gör sitt. Att professionen bidrar. Att brukar- och anhörigorganisationer är villiga att bidra med sitt kunnande.

Nu måste vi komma till rätta med problemen. Därför arbetar vi vidare med de satsningar som Anders Milton föreslagit i den Nationella psykiatrisamordningens slutbetänkande. Vi gör stora satsningar. Vi ökar resurserna till psykiatrin. I år satsar vi 500 miljoner kronor extra. Vi förbättrar tillgängligheten. Den som mår dåligt ska inte behöva vänta i många månader för att få träffa en psykiater. Vi satsar på kompetens bland personalen. Vi gör tuffare uppföljningar och förbättrar kvaliteten.

Tillståndet inom psykiatrin berör och engagerar. Jag får många brev och samtal. Någon berättar om den nära vännen som försökte ta sitt liv. Och som akut fördes till sjukhuset. Redan efter några dagar ringer vännen igen. Hemma igen. Ensam med ångesten i lägenheten. Det är inte svårt att ana desperationen. Det är inte heller svårt att ana omgivningens oro. Ständigt. Gnagande. Har han verkligen fått den vård han behöver? Kommer han försöka ta sitt liv igen? Kommer han att lyckas?

Någon berättar om dotterns ätstörningar. Från början framstod det som någon fix idé. Men som nu, 15 år senare, präglar både hennes och den övriga familjens liv. De ständiga jo-jo turerna. In till sjukhuset med desperata behov av vård och stöd. Och så ut från sjukhuset igen – eftersom dottern själv inte vill bli

behandlad. Föräldrarna ser inget slut. De ser sin dotters lidande. Men känner sig totalt maktlösa.

Detta är livsberättelser som berör. Berättelser om oro och tårar som det inte tycks finnas någon ände på. Jag tror att vi alla, så här 15 år efter införandet av dagens tvångsvårdslagstiftning, kan konstatera att det finns delar som behöver förändras. Tanken om att så långt som möjligt vårdas under öppna former är god. Men det möter inte alla behov. Allas behov. Vi måste överväga om det behöver bli lättare att tvångsvårda. Att vårda patienter som är så sjuka att de inte förstår att de behöver hjälp. Att besluta om mer vård mot patientens vilja är givetvis ingen lätt väg. Men ibland är alternativet värre. Detta är svåra frågor. Jag vet. Men jag vill ändå hävda att vi måste överväga att utöka möjligheterna för tvångsvård. Vi måste överväga detta för patienternas skull. För de anhörigas skull och för omgivningens skull.

Vänner. Den psykiska ohälsan bland barn har ökat med 30 procent på 20 år. Det redovisades i en statlig utredning från förra året. 30 procent fler mår dåligt. Det är alarmerande. Bakom siffran finns en flicka som i desperation skär sig i armarna. Den fysiska smärtan är mer uthärdlig än den psykiska. Bakom siffran finns en liten pojke som utan att förstå varför gör sig omöjlig i skolan. Han blir en skräck för lärarna och kompisarna försvinner en efter en. Ärligt talat: jag tror, just när det gäller detta, att det var bättre förr. I varje fall verkar trycket på att vara någon annan än den man är vara större idag. Ungdomar känner att de inte blir omtyckta för den de är. De mäts, vägs och värderas efter hur de ser ut. Eller vad de äger. Det har blivit väldigt mycket yta. Detta sätter sina spår. Självklart. Det är därför som en stor del av vår satsning går just till barn- och ungdomspsykiatri.

Tiderna förändras. Då, när jag växte upp, hängde vi på kvällarna runt Krongrillen i Degerfors centrum. Det var där man träffades. Där som man fick reda på det senaste. Där man umgicks. Nu växer ungdomar upp med mobiltelefonen i fickan och halva vänkretsen på Internet. Vården, inte minst psykiatri, behöver kunna möta ungdomarna där de finns. Regeringen satsar nu, tillsammans med sjukvårdsrådgivningen, på en ungdomsmottagning på nätet. Ett alldeles utmärkt initiativ, om jag får säga det själv. Men det räcker inte. Vi måste gå vidare. Vi bör även se till att BUP, barn- och ungdomspsykiatri, finns via Internet. BUP på nätet. Detta är en helt nytt initiativ som jag räknar med att vi kommer att kunna initiera under nästa år. Varför? För att hjälpen

måste finnas där ungdomarna finns. Inte som en ersättning för den personliga kontakten. Men som ett komplement. Det är där vi kan vara till ytterligare hjälp. Det är där vi kan vara till ytterligare nytta. Nu tar vi krafttag för att komma till rätta med de stora bristerna! För patienternas skull! För de anhörigas skull! Och för omgivningens skull!

Vänner. Kristdemokraterna är ett parti som bedriver familjepolitik. Så är det. Ett faktum som torde ha gått få förbi. Inom Allians för Sverige har vi en överenskommelse om en modern familjepolitik. Och jag kan försäkra er om att vi jobbar intensivt med att genomföra hela denna överenskommelse. Vi ska införa jämställdhetsbonus, barnomsorgspeng, förstärkt pedagogiskt innehåll i förskolan och vårdnadsbidrag. Vi formar morgondagens familjepolitik. En familjepolitik där vuxna, myndiga småbarnsföräldrar ges förtroendet att styra sin egen vardag. Vänner! Ofta när jag lyssnar till debatten om familjepolitik kommer jag att tänka på Prussiluskan. Ni vet hon i berättelserna om Pippi Långstrump. En milt sagt parant dam som egentligen heter fru Pryselius. Prussiluskan vill att Pippi bums ska in på barnhem. Det vill hon väldigt mycket. Hur ska Pippi annars kunna fostras till en ansvarskännande människa? Pippi själv verkar mest skratta åt henne. När jag lyssnar till debatten tycker jag mig se samma självgodhet. Samma självtillräcklighet. Och samma faiblesse för en kollektiv lösning för alla typer av behov. Jag vill något annat! Vi kristdemokrater vill något annat! Idag är det kanske inte Prussiluskans barnhem som är i ropet. Men väl förskola för alla. Jämt. Överallt. Hela tiden. Och kvotering av föräldraförsäkringen har många förespråkare i politiska kretsar. Alla ska göra likadant. Jämt. Överallt. Hela tiden. Det är fel. Livet ser inte ut så. Fungerar inte så. Det finns inte en lösning som passar alla. För oss kristdemokrater är förskolan en viktig del av barnomsorgen. Fattas bara annat! Men förskolan är inte hela barnomsorgen. Låt föräldrarna välja. Efter eget tycke. Efter egen smak. Dagmamma. Kommunalt dagis. Privat dagis. Föräldrakooperativt dagis. Öppen förskola. Vårdnadsbidrag. Det blir bättre så. Ska det vara så svårt att förstå?

Vänner. Låt oss också säga några ord om de äldre. Pensionärerna och de äldres situation är en mycket viktig fråga. Det handlar om respekt för människor som tagit stort ansvar. Människor som kämpat och betalt skatt under många år. Och som på ålderns höst behöver hjälp och stöd. Och det ska vi ge dem. Vi jobbar för fullt med en rad åtgärder för att förbättra den svenska äldreomsorgen. Den tidigare regeringen lovade fler äldreboenden. Det blev färre. 18 300 färre. Samtidigt blev de äldre allt fler. Nu satsar vi statliga pengar på att bygga fler

äldreboenden. Bland annat. Och nu börjar det att byggas igen. Äntligen! skulle nog kristdemokraten Gert Fylking utbrista.

Vi håller också på att genomföra en värdighetsgaranti. Många i den äldre generationen är fostrade att inte klaga. Är fostrade att göra sitt bästa och inte kräva för mycket. Vi vill tydliggöra vad man faktiskt har rätt att förvänta sig. Vad de som minimum har rätt att kräva när det gäller vård och omsorg. Det handlar om matens kvalitet. Om ett ändamålsenligt boende. Om att bli väl bemött. Att kunna få komma ut någon gång och känna vinden i håret.

Pensionärer är ingen enhetlig grupp. Många går nu i pension med både god hälsa och ekonomi. Som kan se ålderdomen an med tillförsikt och glädje. Men det gäller inte alla. Jag vill speciellt nämna de allra fattigaste pensionärernas situation. Många gånger äldre kvinnor. Inte sällan ensamma. De har små, för att inte säga mycket små medel att röra sig med. Runt 7 300 kronor i pension. Före skatt! Jag vill vara tydlig: vi kristdemokrater lyfter pensionärernas situation. I år höjde vi bostadstillägget. Det var en bra och viktig åtgärd. Vi kristdemokrater vill gå vidare och höja garantipensionen. Vi vill höja den med 300 kronor i månaden för de fattigaste pensionärerna. Det är ett löfte från kristdemokraternas garantibevis. Som jag ska göra allt för att uppfylla. För mig är detta en fråga om respekt. För mig är det en fråga om värdighet. För mig är det en fråga om att kristdemokraternas visar att vi värnar de äldre.

Idag har domen fallit i ett uppmärksammat mål som rör en olaglig asfaltkartell. Några byggföretag har lurat skattebetalare på miljardbelopp. Tyvärr är inte byggbranschen den enda bransch som har problem med svarta pengar. Det är inte den enda branschen där hederliga företagare riskerar att konkurreras ut av ohederliga. Liknande problem finns inom restaurangbranschen.

Frisörbranschen. Taxibranschen. Och många andra. Tyvärr. Jag har sagt det förut. Jag kommer att säga det igen. Vårt samhälle behöver en grundläggande etik. En gemensam uppfattning om rätt och fel. Utan en grundläggande etik utvecklas vårt land åt fel håll, utan grundläggande etik blir det allt fler svarta kvällstidningsrubriker om skandaler. Vi behöver fler poliser. Ett starkare rättsväsende. Men det räcker inte. Det går inte att bara stifta allt tuffare lagar mot brottsligheten. Inte ens med hundratusentals poliser skulle vi helt komma åt brottsligheten. Jag vill inte vara moralist, sätta mig på höga hästar och peka finger. Men jag vill vara väldigt tydlig. Vi behöver en grundläggande etik, vi behöver mänsklig tillit. Vi behöver en stark känsla för rätt och fel. I hela

samhället.

Vänner. Somliga tror att rättvisa är att alla har det likadant. Likadana bostäder. Likadana bilar. Likadana kläder. Det är inte en tanke för mig. Den är orealistisk. Och farlig. Erfarenheter från de östlänningar där de försökte genomföra något liknande förskräcker. Som människor är vi alla lika mycket värda. Men vi är inte likadana. Alla vill inte samma sak. Någon vill jobba så lite som möjligt. Någon annan vill jobba extra. Någon är sparsam. Någon annan är spendersam. Någon vill bli skådespelare. Någon annan vill bli lärare. En tredje vill starta eget och ha en egen butik. Vi är lika mycket värda. Men vi är inte lika. Vi kristdemokrater kämpar för rättvisa. Och vi kämpar för rättvisa förutsättningar. Jag tror på varje människas rätt och möjlighet att förverkliga sina mänskliga fri- och rättigheter, sina drömmar. Att alla ska ha tillgång till en bra skolgång. Inte bara vissa. Att alla ska ha möjlighet att söka till universitet och högskolor på samma sätt. Att alla ska ha rätt till samma sjukvård, oavsett inkomst eller position. Det är rättvisa för oss! Jag vill höja golvet i samhället, lyfta dem som har det sämst. Men jag sänker inte taket. Inte för någon. Det är både en rätt och en vis politik.

Vi har nu en ovanligt surmulen opposition. Trots att det går bra just nu så är det mungiporna neråt. Nuder verkar tjurig. Sahlin verkar inte speciellt mycket gladare. Kanske är det för att de saknar en egen politik. De kallar alliansens politik för orättvis. Att vår politik ökar klyftorna. Jag hörde att Mona Sahlin igår ville en återställare. Återställa rättvisa. Som om rättvisan hade sänkt sig över vårt land just under deras regeringstid. Låt oss se hur det verkligen såg ut. För hon bör nog fundera över sin egen insats innan de kritiserar vår politik. Stenkastning i glashus är en dålig vana. Finansdepartementets siffror är mycket tydliga. Under de socialdemokratiska åren sedan 1995 och framåt blev de rikare i Sverige allt rikare. De högavlönade allt mer högavlönade. Samtidigt förlorade ungdomar i åldern 20-24 mest. Klyftorna i Sverige ökade under ledning av socialdemokraterna. Med benäget bistånd av miljöpartiet och vänsterpartiet. Skälet till att de misslyckades är inte minst att de misslyckades med jobben. Jobben är den viktigaste faktorn för att åstadkomma en god fördelning. Arbetslöshet är det allvarligaste hotet mot en rimlig fördelning. Det är därför det är så viktigt för oss att attackera arbetslösheten. Inte främst i ord. Det har vi sett tillräckligt av. Men i handling!

Vår lösning är inte att klämma åt de rika. Det fungerar inte. Vi har ett annat perspektiv. Vi bekämpar inte rikedom. Vi bekämpar fattigdom. Vi vill ge

människor möjlighet att växa. Att utvecklas och förverkliga drömmar. Vi förstår företagarnas villkor. Vi gör det mer attraktivt att anställa fler. Vi har ett helt batteri av åtgärder. Det handlar om sänkta arbetsgivaravgifter för pensionärer, för ungdomar, för arbetslösa och för flyktingar. Det handlar om avskaffandet av arbetsgivarnas medfinansiering av sjukpenningen. Det handlar om ändra regler för nyanställning. Vår fokus är inte på bidragen utan på jobben. Vi lyfter dem med små inkomster. Dem som tjänar lite. Sverige är ett land med hög skatt för låginkomsttagare. Därför sänker vi skatten just för dem. Vi sänker skatten för undersköterskor, taxichaufförer, vårdbiträden, butiksbiträden, vaktmästare, städare och sekreterare. Det är så fler får jobb. Det är så man minskar utanförskapet.

Vänner. Det krävs hjärta och hjärna i politiken. Det krävs medkänsla, engagemang och handlingskraft. Vi kristdemokrater förbättrar för barnfamiljerna. Vi förbättrar psykiatrin. Vi förbättrar för pensionärer och de äldre. Vi jobbar för ett medmänskligare Sverige. För ett Sverige där ingen drivs från hus och hem på grund av fastighetsskatten. För ett Sverige där ingen hålls tillbaka och ingen lämnas efter. Tack för ordet. Tack för att du har lyssnat.

Taggar

2000-tal, 2007, Almedalen, Kristdemokraterna, Man, Politiska tal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/goran-hagglund-almedalstal-2007>